

ARNHEMISCHE COURANT.

DINGSDAG 1 SEPTEMBER.

De prijs d'ar Courant, die geregeld vijfmaal
weeke wordt uitgegeven, en wel op Dingsdag,
Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is
f 5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentien is, volgens
regels, f 1.00, en voor elken regel daarboven 20
centen, behalve 35 centen regelrogt, voor elke
plaatsing.

*De verdediging van het belgisch trac-
taat door het Journal de la Haye.*

Het Journal de la Haye heeft zich — wij
zagen dit reeds vroeger — veel moeite ge-
geven, om te bewijzen, dat onze onder-
handelaars, bij het sluiten van het bel-
gisch tractaat, de nationale eer gehand-
haafd hebben, dewijl zij alles aangenomen
hebben wat de Belgen ons wel wilden
geven en van hunne zijde niet elken on-
regmatigen eisch van België hadden in-
gewilligd.

Het betoog, dat het tractaat volloet
aan het nationaal belang, was niet min-
der afdoend. De heer VAN HALL oordeelde,
dat het stelsel der differentiële regten
nadeelig was voor de nederlandsche be-
langen, en wiffende toonen, »dat hij in-
daad zoo geheel onervaren in de be-
ginselen der staatshuishoudkunde was als
»sommigen schenen te hebben ondersteld,»
besloot hij, België te dwingen om zijn
stelsel, met betrekking tot ons, op te hef-
fen. De represailles hebben geleid tot
het tractaat, waarbij onze belangen op-
gehoord waren aan onzen wijsgeer-finan-
cier, ex-kanonnier-diplomaat en kolonia-
len autokraat. De keus kon niet uitmun-
tender zijn.

Die onderhandelaars hebben voor de
nederlandsche belangen gewaakt, door bij
het tractaat te erkennen en te bevestigen dat
zelfde stelsel van differentiële regten,
hetwelk ons zoo nadeelig voorkwam, dat
zij, om einde het te doen vallen, tot
eene tarieven-oorlog besloten, die voor
ons overwinnaar altijd even noodlottig is
als voor den overwonnen. Zij hebben
dus hetwelk ons nadeelig voorkwam, met
groeten ophef verhoord, hadden te zullen
vernietigen. En in plaats van nu met berouw
over hunne onberadenheid en grootspraak
te erkennen en te zeggen: »wij hebben
gezien, dat sommigen ons te regt voor
onervaren in de beginselen der staat-
shuishoudkunde hielden,» willen zij nog
honne fouten als bewijzen eener verheve-
ne staatkunde doen doorgaan.

Maar hebben zij dan niet vermindering
gegeven op sommige artikelen verwo-
ren? Zekerlijk, maar zonder dat het
stelsel der differentiële regten, tegen het-
welk zij den strijd hadden aangenomen,
daardoor opgeheven is. Dit stelsel is zelfs
zoo zeer gehandhaafd, dat aan de belgi-
sche voortbrengselen eene bescherming

gegeven is, met welke alle concurrentie
onzerzijds onmogelijk is. In zeer enkele
punten slechts is de vermindering bedui-
dender; maar wij danken haar even wei-
nig aan de wijsgeerige bekwaamheden van
den heer VAN HALL, als aan de krijgskun-
dige van den heer DE LA SARRAZ, of aan
de zeevaartkundige van den heer BAUD;
wij danken die verminderingen aan de
behoefte, welke België openlijk erkend
heeft daaraan te hebben.

En waarom kocht men die hoogge-
roemde voordeelen? Door de bescher-
ming, voor welke men, in het belang der
Nederlandsche fabrieken, nog weinig maan-
den te voren, zoo zeer geijverd had, ter
gunste van België te laten varen; door
dat land aan ons monopolie van de vaart
op de oostindische koloniën deel te ge-
ven; ons zelven eene concurrentie op de
vreemde, vooral de Duitsche, markt te
schaffen en in onzen kolonialen handel
ten voordeele van België eene omwente-
ling te weeg te brengen, tegen welke
onze ministers zich, zoo dikwerf zij in
het belang onzer koloniën gevorderd werd,
hardnekkig verzet hadden.

Op zulk eene wijs heeft men de neder-
landsche belangen bij het belgisch tractaat
gehandhaafd.

Bij gebrek aan betere redenen heeft men
van de zijde der ministers de aandacht
van de vraag trachten af te brengen en
daarom de oppositie van inconsequentie
beschuldigd. Deze was voor handelsvrij-
heid, het tractaat was daartoe een stap
nader, hoe kan zij het dan afkeuren?

Ongelukkig is dit onwaar; het tractaat
brengt ons geen stap nader tot de vrij-
heid van handel; het verplaatst het mo-
nopolie en de bescherming; het heft die niet
alleen niet op, maar handhaaft die. Voor-
standers van vrijen handel sluiten geene
handelstractaten. Maar al ware het trac-
taat wezenlijk eene toenadering tot den
vrijen handel, — wij zouden geregtigd ge-
weest zijn, de inconsequentie aan te wij-
zen van ministers, die bescherming nood-
zakelijk achten, nog weinige maanden ge-
leden daarvoor, zoo veel in hen was,
ijverden en nu daarop inbreuken maken.
Al hield het tractaat al die voordeelen in,
welke de huurlingen van het bestuur aan
blinden daaruit voorlezen, — wij zouden
geregtigd zijn om te vragen, hoe het, de
bevestiging bevattende van het stelsel der
differentiële regten, door ministers heeft

kunnen geteekend worden, welke, ter ver-
nietiging van deze, zelfs tot heilloozere-
presailles hunne toevlugt genomen heb-
ben.

Vreemde stoethaspels, als onze ministers
zijn, willen zij noch naar hunne eigene
woorden noch naar de beginselen van an-
deren beoordeeld worden. Verdedigers
van een beschermend tarief, prijzen zij het
tractaat aan, dewijl het volgens hen niet
beschermt; voorstanders, zoo zij voorge-
ven, van vrijheid van handel, besteden zij
al hunne »zwakke krachten» tot het tot
stand brengen van een beschermend ta-
rief en sluiten zij handstractaten. Welk
eene regering!

Buiteulandsche berichten.

ZWITSERLAND.

Altorf, 23 aug. Sedert eenige dagen hadden wij
hier aanhoudend regen; alle rivieren zwollen aan-
zienlijk; in den verloopen nacht liet zich, voorbij
Aldorf, eene groote aardmassa, belodende aan
het Aldorfer woud, los, en bragt eene zoo groote
verwoesting te weeg, dat de omstreek aldaar
naauwelijks berkenbaar is. De aangerigte scha-
de is zeer groot, maar kan nog niet met naauwkeu-
righeid bepaald worden. Ook in Finelen, Schwyz
en Zug heeft het hooge water veel schade veroorzaakt.
Menschenlevens zijn er slechts zeer weinige te be-
treuren. Ook uit Zürich ontvangt men verontus-
tende berichten nopens den watertoestand. Uit Basel
schrijft men dd. 25 augustus: Eergisteren stond de
Rijn 7 voet 5 duim hoog; gisteren avonds reeds 15
voet en 8 duim.

PRUISSEN.

Berlijn, 24 aug. Eene petitie aan Z. M. den ko-
ning, onderteekend door ongeveer 1500 kooplieden
hier ter stede, behelst, onder naauwkeurige uitga-
zetting der geld- en spoorweg-rampen, de volgende
verzoeken: 1°, dat er, voorloopige, geene nieuwe con-
cessiën voor spoorwegen mogen verleend worden; 2°,
dat het Z. M. behagen moge, te bevelen, dat er, tot
tijd en wijle, geene nieuwe betalingen op spoorwegen
zullen uitgeschreven worden, op welke eerst 20 pCt.
zijn betaald geworden; 3°, dat de betrokkene com-
missiën aangeschreven mogen worden, onmiddellijk
algemeene vergaderingen te houden, in welke de
vaststelling van het vorenstaande tot stand kome.

Nadat de betrokkene personen in Westphalen op
beslissende wijze verklaard hebben, dat zij tot
opvolging der jegens hen aangenomene verplichtingen,
des noods, geregtelijke hulp zouden inroepen, twijfelt
men zeer of de koning genegen zij hier tusschenbe-
den te komen. Overigens moet de regering reeds
besloten hebben, vooreerst geene nieuwe spoorwegen
te concessioneren.

ENGELAND.

Londen, 26 aug. Gisteren heeft de heer Stralenus,
de nederlandsche zaakgelastigde, met lord Palmer-
ston, een onderhoud aan het bureau vanbuitelandsche
zaken gehad.

— De bekende silezische geestelijke, Johannes
Czerski, heeft gisteren in de Trinity-kapel alhier eene
godsdienstige toespraak gehouden, die door eene

overgrote menigte werd aangehoord. Hij denkt in den loop der volgende week deze hoofdstad weder te verlaten.

London, 29 aug. Het Parlement is gisteren in naam van H. M. door den lord-kanselier geprorogeed tot 4 november eerstkomende. De sluitingsrede luidt aldus:

My Lords en Mijne Heeren!

H. M. heeft ons gelast aan u hoogstderzelver innige erkentelijkheid te betuigen, wegens den ijver dien gij hebt betoond in het vervullen uwer menigvuldige werkzaamheden, gedurende eene moeilijke en langdurige zitting.

H. M. vertrouwt, dat gij uwe belooning daarvoor zult vinden in het getuigen zijn van de weldadige uitkomsten der maatregelen, die door H. M. zijn bekrachtigd, ter voorloopige vermindering en eindelijk afschaffing van beschermende regten op granen en suiker.

H. M. voedt de gegronde hoop, dat de meerdere vrijheid in het toelaten der producten van vreemde landen aan de binnenlandsche markten de genoegens vermeederen en den toestand verbeteren zal van de groote massa haars volks.

H. M. gevoelt het grootste genoegen door de gedachte, dat hoogsideriëlver pogingen om op eene met de nationale eer bestaande wijze de geschillen tusschen Grootbritanje en de Vereenigde Staten ten aanzien van het grondgebied op de noordwestkust van Amerika te vereffenen, ten volle zijn geslaagd.

H. M. ontvangt bij voortdoring van alle vreemde mogendheden de sterkste verzekeringen van hunnen wensch om vriendschappelijke betrekkingen met dit land te onderhouden.

H. H. gelast ons u geluk te wenschen, wegens den zegevierenden gang en het gelukkig einde van den oorlog in Oostindië; het strekt H. M. tot groote blijdschap u te kunnen melden, dat volmaakte rust heerscht in al de britsche bezittingen in dat gedeelte der wereld.

Mijne Heeren van het Huis der Gemeenten!

H. M. heeft met voldoening opgemerkt hoe veel zorg gij hebt aangewend om blijvende te-korten in de staats-ontvangsten te verhoeden en het openbare vertrouwen te handhaven.

H. M. heeft ons bevolen om den ijver en de eenstemmigheid te erkennen, waarmede gij uwe toestemming hebt verleend tot de verhooging der budgets voor de see- en landmagt, welke H. M., in het welbegrepen belang van de openbare dienst, gemeend heeft aan uwe overweging te moeten onderwerpen.

My Lords en Mijne Heeren!

H. M. betreurt het, dat de herhaling eener mislukking van den aardappelen-oogst in eenen verhoogden graad, een ernstig te-kort in de hoeveelheid van een aanzienlijk voedings-artikel zal te weeg brengen.

H. M. heeft hare geheele toestemming gegeven tot maatregelen, strekkende om deze ramp te verzachten in dat gedeelte des rijks, alwaar de aardappelteelt tot nog toe het voornaamste onderhoud des volks heeft uitgemaakt.

H. M. heeft met genoegen gezien, dat er eene aanzienlijke vermindering van misdaden en wanbedrijven heeft plaats gehad in die graafschappen van Ierland, welke daardoor het meest waren verontrast geworden.

H. M. vertrouwt, dat gij, naar uwe graafschappen terugkeerende, allerwege eenen geest van getrouwheid heerschende zult vinden. De uitbreiding van werken van verbetering heeft de behoefte aan handen doen toenemen, en de rust des lands heeft de vorderingen der nijverheid in al hare takken begunstigd.

H. M. vertrouwt, dat door eene vereeniging van beleid en ondernemings-geest en van eene gehoorzaamheid aan de wet, met begeerte naar maatschappelijke vooruitgang, haar volk, onder den zegen des Allerhoogsten, al de voordelen des vredes zal genieten.

— De koningin-weduwe van Engeland, benevens de prinses van Pruisen en prins Eduard van Saksen-Weimar zijn gisteren namiddag hier aangekomen.

— Met de *Hibernia* heeft men uit New-York de gewichtige tijding ontvangen, dat het amerikaansche kabinet aan Mexico den voorslag had gedaan om onderhandelingen aan te knopen tot het herstellen van den vrede tusschen de beide landen en de vereffening van alle tusschen hen bestaande geschillen.

— De berichten van het rooien des oorlogs, loopende tot het laatst van juli, hadden weinig nieuws ten aanzien van de krijgsovereenkomst.

FRANKRIJK.

Paris, 28 aug. Gisteren ten elf ure, is het Hof der Pairs in raadkamer vergaderd, om te beraadslagen over de conclusien van den procureur-generaal. Tusschen drie en vier ure, was eene aanzienlijke menigte nieuwsgierigen aan de ingangen van het Luxembourg, met ongeduld het oogenblik wachtende, op hetwelk zij zonde binnengelaten worden.

Tien minuten voor zes ure, werden de deuren eindelijk geopend, en het publiek stroomde onstuimig naar de tribunen; zelfs die der journalisten werd ingelaten, en de deurwaarders zijn tusschenbeide moeten komen om aan de berijgers der dagbladen plaatsen te doen inruimen.

Volgens gebruik was de beschuldigde afwezig. Mr. Barroche, zijn verdediger, was alleen aan de balie tegenwoordig.

De voorzitter, gaf, in het midden eener diepe stilte, lezing van het arrest, door hetwelk *Joseph Henry* schuldig verklaard wordt van aarandring op den persoon des konings, welke onvoldoende voorzien is bij de artikels 86 en 88 van het Wetboek van Strafrecht, en veroordeelt hem tot eeuwige dwangarbeid.

Het gerucht is dezen morgen verspreid geworden, dat *Joseph Henry* een verzoek om gratie geteekend had, en men scheen genegen te gelooven, dat zijne straf in die van levenslange opsluiting in St. Michel soude veranderd worden.

— De Kamer der Afgevaardigden zal hoogstwaarschijnlijk maandag het onderzoek der geloofsbriefven eindigen. De stemming tot de benoeming van presidenten en secretarissen zal eerst aanstaanden dingsdag aanvangen. De bureaux der Kamer zullen dingsdag de commissie benoemen, belast met het gereed maken van het ontwerp-adres.

— Dezer dagen heeft zich de vrederegter van het 10de arrondissement naar het huis van den maarschalk *Valée* begeven en al diens papieren verzegeld. Dit is een voorzorgsmaatregel, welke het gouvernement niet zelden neemt oprijgende personen, die hooge ambten bekleeden. Men zal zich herinneren, dat de maarschalk *Valée* gouverneur-generaal van Algerie is geweest.

— Al de berichten, welke ons van verschillende oorden in Frankrijk geworden, stemmen daarin overeen, dat men de vrees voor den aardappelenoogst als gemeen overdreven had. Op sommige plaatsen, het is waar, had men dezelfde zinkelijke aandoening van verleden jaar bespeurd en daaruit was eene rijzing van prijs ontstaan van de overige levensmiddelen. Spoedig echter heeft men bemerkt, dat zich de ziekte uitsluitend tot eenige vroege soorten bepaalde. Alle ongerustheid dienaangaande moet men dus ter zijde zetten.

BELGIE.

† *Brussel, 30 aug.* De koning heeft, na een kort verblijf op hoogstdezelfs landgoed Ardenne, de reis naar Tyrol aanvaard.

— Van Luik verheemt men, dat aldaar de nieuw benoemde gouverneur der provincie, voormaals nederlandsch minister van binnenlandsche zaken, *de la Coste*, is aangekomen. Zee is voorgeven is, zal tegen zijne te wachten herkomst als lid van de Kamer der Represenitanten ~~aan de~~ ter oorzaak zijner aanvaarde ambtsbetrekking opgeroepene Kruisvergadering van het district van Louven, een liberaalgezinde candidaat met hem mededingen, zonder, echter, gemerkt den erkenden kerkelijken geest in die oude universiteits-stad, veel hoop te hebben van het meerdertal der stemmen te verwerven.

— De vrijpraak van de heeren *de Ridder* en *Borguet*, ten gevolge van de ontkenkende verklaring der gezworenen op alle hun voorgestelde vragen, eergisteren over vier ure namiddags, is over het geheel met vreugde vernomen. Wat van het meeste algemeen belang in de zaak was, namelijk, dat de gebeurde ramp der iastorting van het tunnel niet aan eenige wangedraging in den bouw of in de levering der bouwstoffen kon geweten worden, was reeds voor de nitpraak door het openbaar ministerie erkend, en voor zoo verre onzeker magt gebleven zijn, of het door den ingenieur-directeur verkregen vermoegen door middel van zijn opzicht over de belgische spoorwegen, dan wel door andere werkzaamheden, en met name door zijne betrek-

king met wijlen *Cockerill* in den nacht van Frankrijk spoorwegen verworven zij geweest, gaf het genoeg zien, dat een man van zijne uitstekende bekwaamheden en wezenlijk in de zorg voor de deugszaamheid zijner werken bewezen rechtshapenheid, niet het ongeluk voorwerp werd van eene gestrengte strafftoewijzing in sake van behaalde voordeelen, die niet ten keurige genomen, niet juist regelmatig, maar in de algemeenste meening als aan dien aard van werkzaamheden gewoontijk verknocht beschouwd worden. De regtsvervolging op zich zelve en het daarbij ingestelde omslagtig onderzoek is niet te minder merkwaardig, omdat de eenige grond daartoe was het ontdekte bezit van een buiten de verdenking van wangedragingen, onverklaarbaar vermogen. Volgens het algemeen gevoelen, spreekt het van zelf, dat geene aanneming plaats heeft sonder dat daarbij geschenken gegeven worden. Toen *Borguet* buiten de regtzaal, aan iemand staande hield, dat hij niets gegeven had, hernam de ander, daarover lagchende: „dat is immers onmogelijk; in dat geval zoudt gij nooit aannemer zijn geworden.“ De *Observateur* van heden onthoudt zich van alle aanmerkingen, en zegt niet te willen laken, noch prijzen, maar zwijgen.

— »Het vlaamsche dagblad van Audenaerde schimpet over den ministeriëlen ophiel van den steeds toenemenden voorspoed der nijverheid, zeggende, dat die althans blijikbaar is in het toenemend vervoer van gevangenen van Gend naar Audenaerde, hetwelk eerst wekelijks was en thans dagelijks, somwijlen tweemaal op éénen dag geschiedt. Het verhaalt daarbij, dat onlangs, het paard voor een kar vol opgeligte bedelaars op de weg dood gevallen zijnde, de gendarmen geen ander middel wisten om met den troep Audenaerde te bereiken, dan door hunne gevangenen in vrijheid te stellen en hen de kar te laten voorttrekken, hetwelk dan ook trouwelijk deden, liever in de gevangenis willende gaan eten, dan hun aandeel te zoeken in den toenemenden voorspoed.

— »De huisvrouw van eenen voorman alhier, *Poppel* genaamd, is van een zevenden zoon bevallen, aan wien bij den doop de namen *Leopold François Michel* gegeven zijn.

Binnenlandsche berichten.

Amsterdam, 28 aug. De tijd der wonderen nog niet geheel vervlogen; ten minste in de hoofplaats van eene der provinciën onzes rijks, moet, na men verneemt, het wonder plaats hebben, dat *overleden* en natuurlijk ook begraven stedelijk ambtenaar, zich in blaakenden welstand buitenslands bevindt, niettegenstaande zijne vrienden en bloedverwanten den rouw over den afgestorvene dragen. Zoo men wil zou de oplossing van dit raadsel zeer eenvoudig zijn, als staande in verband met de zaak van een ander stedelijk beambte in dezelfde hoofplaats, die met eene aanzienlijke som uit de stad kas naar België was gevlucht, doch aldaar aangehouden, en na daartoe gedane aanvragen, door de belgische regering is uitgeleverd. Laastgenoemd ambtenaar bevindt zich thans in hechte gevangenis en de instructie van zijne zaak zal ongetwijfeld eenig licht verspreken over den toestand, of geveinsden dood van anderen. (N. Holl. C.)

Amsterdam, 30 aug. In eene dezer dagen verschenen brochure van den heer *Druckers* over de ijzeren spoorweg van Vlissingen en Middelburg, Venlo en Maastricht, komen de volgende bijzondere heden voor: »Volgens de nauwkeurigste berekening zal deze onderneming ten minste 8 pCt. rendement van het kapitaal van 42,193,153, hetwelk wij, volgens opgave van onze ingenieurs, benodigd hebben om tot een gewenscht resultaat te komen. De heer *Harcourt*, door wiens tusschenkomst België de ijzeren spoorweg van Luik naar Namen en van Namen naar Manage heeft kunnen aanleggen, heeft zich last ons voornoemde som, door middel van londen kapitalisten, te verschaffen, terwijl hij bereids getoond heeft in de voorschotten van de definitief ontwerp, welke, door de uitgestrektheid van den weg, eene aanzienlijke som zullen bedragen. zijn verzoek is de engelsche ingenieur *G. Kemble* terrein kouten inspecteren. Deze beroemde ingenieur heeft de uitvoerbaarheid en onmetelijke voordeden dezen weg in zijn rapport van 18 juni 1846 erkend, en heeft zijn naam en zijn huis aan de onderneming verbonden.“ Voorts wordt gesche-

belang Engelsland noewel als Nederland bij dezen oorlog hebben en welke schitterende toekomst Vlisburgh en Middelburg van die onderneming mogen verwachten. Ten blotte, evenwel, meldt de heer Dronkers, dat, in weerwil van den gunstigen stand der zaken, in het belang der onderneming, door hem bij het gouvernement in de akte van concessie eenige wijzigingen aangevraagd zijn. Waarin deze veranderingen bestaan wordt niet gezegd.

's Gravenhage, 28 aug. Bij besluit van 26 augustus no. 17, heeft Zijne Majesteit aan den heer A. Lipsius, staatsraad in buitengewone dienst, op zijn verzoek eervol ontslag verleend uit zijne betrekkingen van adviseur in zaken van werkdig- en scheikunde, bij het departement van binnenlandsche zaken, en van directeur der koninklijke academie te Delft, onder dankzegging voor de langdurige en belangrijke diensten, door hem aan den lande bewezen.

's Gravenhage, 29 aug. Heden (de laatste zitting van de vacantie-kamer) heeft de Hooge Raad, onder een aantal andere arresten, uitspraak gedaan in de zaak van P. Zonne, die in cassatie gekomen is tegen een vonnis der rechtbank te Utrecht. De Hooge Raad heeft in overweging genomen, dat in het vonnis als daadzaken alleen zijn vermeld, dat de requirant, op den 4den maart 1846, een godsdienstige samenkomst heeft gehouden, die, behalve de huisgenooten, uit meer dan 20 personen was zamengesteld; dat bij die gelegenheid uit den bijbel gepredikt is en gebeden en psalmen gezongen zijn, en dat men bepaalde, dat een en ander op eene nadere dag zou worden herhaald; dat deze als bewezen aangenomen daadzaken, waarop men artikel 291 van het Wetboek van Strafrecht heeft toegepast, niet kunnen worden gequalificeerd te zijn: het oprichten eener association de plus de vingt personnes, dans le but sera de réunir tous les jours ou à certains jours marqués, etc; dat toch in het enkel houden van eene bijeenkomst, waarin men zich met godsdienstige onderwerpen bezig houdt, en zonder bepaling van eenen nadere dag van nadere samenkomst, niet ligt opgevat kan worden als oprichting eener association; dat de rechtbank derhalve, door aan de daadzaken in het vonnis vermeld, eene onregtskundige interpretatie te geven, de wet verkeerd heeft toegepast; dat, wat de andere middelen betreft, het onderzoek derzelve niet te par kan komen, nu het vonnis op den gemeiden grond wordt vermetigd, enz. Op lagere deze gronden heeft de Hooge Raad vernietigd het vonnis der rechtbank te Utrecht, voor veel dezen requirant betreft; verklaard, dat het in den lasie gelegde noch misdaad, noch waubedrijft noch overtreding daarstelt; en mitsdien hem ontslagen van alle rechtsvervolging, de kosten te dragen door den staat.

In het Weekblad van het Regt leest men het volgende: »Wij hebben daarin (in de »Opmerkingen en Mededeelingen van de heeren Oudemans en Diephuis») met groot genoegen gelezen een opstel, dat gerigt is tegen het arrest van den Hoogen Raad in de zaak van Zonne. De schrijver toont, onder anderen, aan hoe onbegrijpelijk en hoe gevaarlijk tevens de afgeperste en afgedwongen eeden zijn; en hoe onmogelijk het is, dat de menschelijke gerechtigheid ooit in gewetens-dwang, van welken aard ook, kan worden waarborg of zekerheid vinden kan. Naast het gesag van het romainsche regt, van Puffendorf en de wetten van het hof in Dronthe en van de koning van de Belgische Landen, plaatst de schrijver nog de volgende woorden van Grotius: »Kan men den burger dwingen tot het doen van den eed, wanneer die strijdig is, of wanneer hij maar voorgeeft, dat die strijdig is met zijne beginselen? en, indien men dit bevestigt, welke zijn dan de dwangmiddelen? — en, bij voortdurende weigering; de straf? — Ook wat staat er te maken op den eed, die dus wordt afgeperst? — In één woord: kan men al de zwaarigheden, die zich hier bij bepaalde registers noodzakelijk opdoen, behoorlijk overleenen, en dus gerustelijk met de zaak aanhouden? — Men ziet het, de geheele wet staat op tegen de verderfelijke dwaalleer, welke wij bestrijden, en die, wat men er ook van zeggen moge, al vrijheid van godsdienst en geweten met ons grepsalen verbant; en herhalen dan ook dat wensch, dat men spoedig moge terugkomen op deze goddelijke dwaling. Wij hopen dit voor de eer van ons land; en voor de ware, wel begrepen belangen der natie»

's Gravenhage, 28 aug. De prins van Esterhazy is dezer dagen uit deze residentie naar Weenen vertrokken. Men verneemt, dat de prins, voor zijne afreize, vele aankopen gedaan heeft in verscheidene winkels of magazijnen, inzonderheid van oudheden. — Alhier zijn aangekomen en aan het Hôtel de Bellevue afgestapt, de heeren Theodore Davillier, lid van den departementalen raad van de Seine, en A. H. A. Trutat, lid van den departementalen raad afgevaardigde van de L'Eure, beiden komende van Parijs.

— Aan den minister van financiën de vraag voorgesteld zijnde, of, in het geval, dat een aanslagbiljet, waartoor het verschuldigde zegelregt bereids was betaald, in het ongereede is geraakt, al dan niet de verplichting bestaat, om het duplicaat, dat tot vervanging moet dienen, insgelijks op zegel aan den belanghebende uit te reiken, — heeft Z. Exc., bij resolutie van 4 augustus jl., de gedane vraag toestemmend beantwoord, zonder dat in aanmerking kan komen de som, die, op het oogenblik der afgifte van het duplicaat, nog wegens den aanslag in de directe belastingen aan te zuiveren blijft.

— Nog heeft de minister bepaald, dat voortaan, met opzigt tot de zeep, buiten toepassing zal blijven de resolutie van 5 juni 1832, en dat mitsdien bij het afgeven van kwitantien van betaalden accijns van zeep, naar eene andere gemeente bestemd, geene geleijbiljetten aan die kwitantien zullen worden gehecht; zullende echter, uit kracht van art. 24, 25 en 26 der wet van 14 december 1844, op de kwitantien toepasselijk zijn al de voorschriften, betrekkelijk de geleijbiljetten gezeen.

— Dezelfde minister was verzocht te worden ingelicht, of de zoogenaamde suiker- en stroopaarde, afkomstig uit de suiker-raffinaderijen, moet worden begrepen onder de meest-speciën, op den uitvoer verboden, dan wel, of de resolutie van 30 juli 1841, no. 90, waarbij hetzelfde artikel, onder de benaming van gebruikt beenzwart of schuimaarde, wordt beschouwd als een in het tarief niet genoemde post, daarop nog van toepassing blijft. Z. Exc. heeft te kennen gegeven, dat de genoemde resolutie ook onder het thans bestaande tarief van regten van toepassing blijft.

— Nog is aan Z. Exc. getraagd of een tijdelijk buitengewoon commissie al dan niet moet worden beschouwd als een bestaand ambtenaar? De minister heeft geantwoord, dat de tijdelijke commissien der belastingen, als van geene vaste aanstelling voorzien zijnde, niet vallen in de termen der wet van 9 mei 1846 (Staatsblad no. 24) nevens het pensioenfonds.

— Een der heeren arrondissements-directeuren der directe belastingen, enz., heeft bedenkingen ingebracht ten aanzien van het voorschrift van artikel 1 der resolutie van 20 april 1846, om bij de executien van vaste goederen voor de invoering der directe belastingen, in de voorwaarden van verkoop, onder anderen, te bepalen, dat de kosten door den verkooper zullen worden voldaan. De minister, geliefte hebbende op artikel 1185, no. 1, van het Burgerlijk Wetboek, in verband met artikel 527 van het Wetboek van Burgerlijke Regtverordening, heeft den heer arrondissements-directeur te kennen gegeven, dat, gelijk door hem te regt wordt aangemerkt, door den genoemden verkooper wel niemand anders kan bedoeld zijn dan het rijk, als alleen de executant zijnde, die den verkoop doet verkstelligen, — doch dat, wat betreft de voorgeselde gevolgtrekkingen, die uit de omschrijving der voorwaarden, zoo als zij daar ligt, ten nadeele van de regten der schatkist, zouden kunnen worden gemaakt, de minister geene reden gevonden heeft, om voor de verwezenlijking van dat bezwaar te vreezen; ofschoon er aan de andere zijde ook geene bedenking tegen bestaat, dat gedachte voorwaarden in dezer voege worden geformuleerd: »dat de kosten door den verkooper uit den koop prijs zullen worden voldaan, volgens de wet.»

— Bij den heer Barthelemy, in het engelsche kofschips, op de Kapelsbrug alhier, is thans te besigtigen eene pendule, welke een geschenk is van Napoleon aan den maire van den Haag. Deze pendule is in alle opzichten de bezigtiging overwaardig. De eigenaar schijnt bereid te zijn, dezelve te verkoopen.

Groningen, 27 aug. Heden werd in het consistorie huis alhier de derde algemeene vergadering van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap gehouden. Een groot aantal afgevaardigden van de in verschill-

lede provinciën onzes lands gerechtigde gewestelijke en plaatselijke vereenigingen of afdelingen des genootschaps was daartoe opgekomen, alsmede eene groote menigte onderwijzers uit deze provincie en van elders, vele leden van de commissiën van plaatselijk toezigt op het lager onderwijs en de meeste leden van de commissie van onderwijs in de provincie Groningen.

De heer P. Burggraaff, hoofdonderwijzer in de stads-burgerschool voor meisjes te Leeuwarden, opende de vergadering met eene redevoering, waarin Z. Ed. voorgelezen door zijne ondervinding, in eenen 72jarigen leeftijd en eene ruim 50jarige ambtsbediening opgedaan, den toestand schetste van het lager schoolwezen gedurende zijne jeugd, mannelijken levenstijd en meer gevordenden onderdom.

Uit het verslag is, onder anderen, gebleken, dat het genootschap thans 106 afdelingen en 1592 leden telt; dat er op de als prijsstof uitgeschrevene Schoolkaart van Nederland drie kaarten waren ingekomen, waarvan aan die van den heer A. L. Puls, onderwijzer te Diemen, de uitgeloopte prijs was toegekend, terwijl van die van E. Zuidema, custos te Hellum, eervolle melding werd gemaakt; dat er op de uitgeschrevene Vaderlandsche Geschiedenis twee antwoorden waren ingezonden, die beide met algemeene stemmen van de beoordeelaars verworpen zijn, en dat er op eene Verzameling van spreuken fraaije gezegden, enz. vier stukken waren ingekomen, die mede met eenparigheid van stemmen (uitgenomen één, dat slechts éene stem ter bekrooning heeft ontvangen) zijn afgekeurd.

Na dit verslag is aan den vervaardiger van de bekroonde kaart de uitgeloopte prijs, aan den vervaardiger van de tweede kaart eene premie, en aan den ondermeester Knoop, te Noordhorn, als schrijver van het best gekeurde schrift onder de ingezonden van de onderwijzers in deze provincie, de uitgeloopte prijs, door den voorzitter der vergadering, den schoolopziener professor P. Hofstede de Groot, onder gepaste aanspraken ter hand gesteld.

Zierikzee, 28 aug. Naar men verneemt, hebben, op grond dat sedert eenigen tijd in de gemeente Bruinisse (eiland Duiveland) zeer veel en sterk gesnoeid geld in omloop was, en er vermoeden bestond, dat dit geld aldaar alsoo zoude gesnoeid worden, de heeren Mrs. M. J. S. Boeije waarnemend register-commissaris, P. Paulus, substituut-officier, en W. Borrendamme, substituut-griffier bij de arrondissements-bank alhier, zich op den 24sten en 25sten dezer naar gemelde gemeente begeven, en aldaar, op regterlijk bevel, in eenige woningen deswege huisvisitatiën en andere huissoekingen gedaan, ten gevolge waarvan zekere S. V. ...., winkelier en broodbakker aldaar, eergisteren avond gevankelijk in het huis van arrest alhier is overgebracht.

Goes, 27 aug. Men heeft reeds hier en daar in ons eiland een begin gemaakt met het rooijen der winter-aardappelen, uit trees dat dezelve, na den laatsten regen, in den grond eerder achteruit dan vooruit zouden gaan. Men bespeurde toch aan eenige pollen eenig kwaad, en men heeft de ervaring, dat de aangestoken aardappelen, uit den grond genomen en droog gelgd, zich vrij goed houden. Het beschoot en de smaak der gedolvenen is goed. Dewijl zij vroeg gepoot zijn en groeizaam weder gehad hebben, is het niet te verwonderen, dat dezelve eerder rijp zijn dan anders. Niet overal, echter, schijnt men kwaad te ontdekken.

Tiel, 28 aug. Men verneemt, dat een secretaris bij een bestuur over eene polder van de 3de klasse, door den heer ontvanger der registratie alhier beboet zijnde ter zake van overtreding van art. 49 der wet van 22 frimaire, 7de jaar, door het niet brengen op deszelfs repertoire van eene acte van de formaliteit der registratie op de minuut onderworpen, wegens een dwangschrift aan hem beleeckend is, zich tegen die vordering in regten heeft verzet en wel op grond, dat secretariassen van polderbesturen niet kunnen worden begrepen onder de ambtenaren, bij gemeld artikel bedoeld, aan welke het houden van een repertoire is opgelegd, en dat een koninklijk besluit geene dwangwet kan uitbreiden.

Het bestuur der registratie moet voor de arrondissements rechtbank te Tiel gedagvaard zijn, ten einde het uitgevaardigde dwangbevel te hooren verklaaren nietig en van onwaarde.

Men ziet met belangstelling den afloop dezer kwestie te gemoet.

Arnhem, 29 aug. Men verneemt, dat het staats-examen, tot toelating aan de academiën en athenaea, is ten einde gebracht; dat van de 220 jongelingen, die zich daartoe hadden aangeboden, er 143 het examen, met meerder of minder lof, hebben doorgegaan; dat er 2, gedurende het examineren, de zitting hebben verlaten, en dat er 75 zijn afgewezen.

Arnhem, 31 aug. In den Kaleidoscoop, van den 29sten dezer, leest men het volgende:

»Wij deelen hier een authentiek voorbeeld mede van eenen contrôleurs circulaire aan eenen inferior, om de belasting nog meer productief te maken:

No. 883. Harderwijk, 16 dec. 1846.

Schattingen.

»Alhoewel ik op mijne laatste tournée bevonden heb, dat uwe schattingen van slagvee eenigzins verbeterd zijn, zoo moet ik u toch nog te kennen geven, dat dezelve geenszins tot die hoogte zijn, waarop ik dezelve verlang, en in alle geval zijn uwe schattingen nog de minste van de geheele contrôle. — Is het derhalve uw wensch om deze functie op den duur te behouden, dan zal het mij aangenaam zijn, dat gij uwe taxatiën van stonden aan verhoogt, terwijl bij bevinding dat aan deze mijne laatste waarschuwing geen dadelijk gevolg wordt gegeven, ik mij in de onaangename verplichting zal gebragt zien om uw ontslag voor te dragen en te bevorderen.

»Aan De contrôleur den schatter van het slagvee (get) J. J. de Ranitz." vee te Heerde." (of zoo iets; geleerden en hooge personaadjen schrijven veelal hunne namen onleesbaar.

»Ziedaar een nieuw staaltje van hatelijke en willekeurige opdrijving, door geen de minst grondige redenen gemotiveerd. Men lette wel, dat niet het minste vermoeden schijnt te bestaan, dat de schattingen niet ingevolge de voorschriften van de wet en naar eed en plicht geschieden; maar alleen dat ze niet tot die hoogte zijn, waarop de controleur ze verlangt. Zou de willekeurige despoet zich wel anders kunnen uitdrukken? Dat des schatters taxatiën de minste der geheele contrôle zijn, beteekent eigenlijk niets, daar zulks zoowel in den aard der zaak kan liggen, als daarin, dat de andere te hoog zijn. Zoo schijnt echter het ware principe van opdrijving te zijn: niet om het te hoog belaste te verminderen, maar, zonder eenig redelijk onderzoek of billijke overtuiging, het mindere tot het te hoog belaste te brengen. Het antwoord van den schatter is dan ook geweest, dat hij zich niet naar den heer contrôleur kon schikken, daar hij alsdan tegen eed en plicht zou handelen, en alsoo zijn ontslag nam. Eere den brave man!"

Advertentiën.

Heden beviel voorspoedig van eeno welgeschapen DOCHTER, J. S. LACHAPPELLE, geliefde Echtgenoot van ARNHEM, den 29sten Augustus 1846. H. VAN BOOIJ.

Heden beviel voorspoedig van eeno DOCHTER, Vrouwe M. E. C. VAN GROIN, geboren LANGLOIS. ARNHEM, den 30sten Augustus 1846.

Heden overleed de Welgeboren Vrouwe, ANTONIA ELISABETH DUMBAR, Douairière van wijlen den Wel Edel Geboren Gestroogen Heer Mr. ARNOLD OF TEN NOORT, in leven President der Regtbank van eersten aanzet te Zutphen.

HUIJSE HET ROSS, HET LAAN, den 24sten Augustus 1846.

Op het Huis DE HEMELSCHE BRUG, bij ARNHEM, is, na een veeljarig lijden, den 23sten Augustus, op 57-jarigen leeftijd, ontslapen, Vrouwe LUCIA MARIA DE JONGH, veelgeliefde Echtgenoot van Mr. C. P. E. ROBIDE VAN DER A.A.

Eenige kennisgeving.

+++ Namens de Edel Achtbare Heeren CURATOREN VAN HET STEDELIJK GYMNASIUM te ARNHEM, wordt bij deze kennis gegeven, dat de LESSEN aan genoemde Inrigting met half September eerstkomende op nieuw een aanvang zullen nemen; als ook, dat de COMMISSIE, ten overstaan van welke het ONDERZOEK moet plaats hebben, of de Aspiranten de vereischte kundigheden bezitten, te dien einde vaceren zal op Donderdag

den 3den September, des namiddags ten één ure, in een der lokalen van het Gymnasium voornoemd

J. W. ELINK STERK, Gymn. Rector.

+++ Madame R. SPANDAW à l'honneur de faire part, qu'elle est à Arnhem à la foire avec tout ce qu'il y a de plus riche en SOIRIES, BRODERIES, DENTELLES, CHALS, ÉCHARPES, et tout ce qui concerne la Garde-Robe en nouveautés. — Elle espère avoir un accueil favorable. Place dans le second rang, en face de l'Hôtel des Pays Bas.

M. DE GROOT heeft de eer te berigten, dat hij op de Arnhemse Kermis gearriveerd is met zijne kraam met alle soorten van INGELEGDE VRUCHTEN en meer artikelen van dien aard; voorts is hij voorzien van fijne GALANTERIEËN en PARFUMERIEËN, vele soorten van PORSELEIN en verscheiden vreemde Voorwerpen. — Hij bereidt zich minzaam in de gunst van het geachte publiek en belooft een prompte en civiele bediening. — Is met zijne kraam geplaatst over het Salon des Variétés.

A. BEUMER, van 's Bosch,

Sttaande met zijne kraam over het Gouvernements-Gebouw, te Arnhem,

heeft medegebragt: Opregte BOSSCHER-KOEK, in soorten; opregte KLONTJES-KOEK in soorten; voorts opregte SNIPPER-KOEK; opregte DEVENTER KOEK, in soorten; opregte NIJMEEGSCHE MOPPEN; echte losse ROTTERDAMSCHPE PEPER-KOEK; alle soorten van KLEINGOED en BAKKET, en allerbeste ZEEUWSCHE CHOCOLADE in soorten.

Ten huize van G. VAN BERRUM, in de Koningstraat te Arnhem, op aanstaanden Woensdag en Donderdag, des avonds ten acht ure.

+++ SALON DES VARIÉTÉS van Amsterdam, onder Directie van P. BOAS + N. JUDELS, staande met hunne geheel nieuwe, smaakvolle Schouwburgtent op de Grootte Markt, te Arnhem:

DINGSDAG den 1sten September: De Kalkoene-hoofdster. Nieuwe-groote Faudeville in 3 bedrijven, met nieuwe decoratiën en costumes — Na hetzelfde: de Knecht van twee Meesters, kluchtige Faudeville in 1 bedrijf. — Aanvang ten 8 ure.

KONINKLIJK-DEENSCH

Geprivilegieerde

CIRQUE.

ONDER DIRECTIE VAN

DIDIER GAUTIER, uit Stockholm,

In het groote ronde Gebouw op het Plein bij de Rijn-barrière.

Op heden Dingsdag, den 1sten September, des avonds ten half 8 ure,

Brillante EQUESTRICHE-, GYMNASISCHE-EXERCITIËN en ACROBATICHE DANSEN, CAVALLERIE-MANOEUVRE. — Verscheidene gedresseerde Paarden, en Equestrische Pantomime op het Tooneel.

Door goedgunstige vergunning van het Edel Achtbaar Bestuur zollen de Rijn- en Velper-Barrières tot 12 ure open blijven.

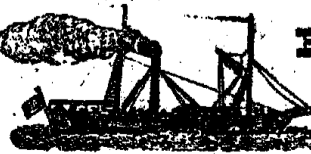
DIDIER GAUTIER, Directeur.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Van Arnhem naar Rotterdam: elken Dingsdag, Donderdag en Zaterdag, des morgens ten 9 ure.

Van Arnhem naar Keulen, Mainz en Mannheim: elken Zondag, Woensdag en Vrijdag, des namiddags ten 4 ure, en des Dingsdag en Zaterdag, des namiddags ten 2 ure.

RIJN-EN IJSSEL- STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienstregeling voor de maand Augustus 1846.

Van Arnhem naar Emmerik, Wesel, Dusseldorp en Keulen: elken Zondag, Dingsdag en Donderdag,

des namiddags om 4 ure, in correspondentie met den eersten Spoorlijn van Amsterdam.

Van Keulen naar Dusseldorp, Wesel, en Arnhem: elken Zondag, Dingsdag en Vrijdag, des avonds om 8 ure, in correspondentie met de Spoorlijnen naar Brecht, Amsterdam, Haarlem, Leiden en 's Gravenhage.

Van Arnhem naar Zutphen, Deventer, Zwolle en Kampen: elken Maandag, Woensdag en Zaterdag, des morgens om 11 ure, na de aankomst van den Spoorlijn van Amsterdam.

Van Kampen naar Deventer, Zutphen, Doesburg en Arnhem: elken Zondag, Dingsdag en Donderdag, des morgens om 4 ure, in correspondentie met de spoorlijnen naar Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Leiden en 's Gravenhage.

STOOMVAART

VOOR DEN

NEDER- EN MIDDEN-RIJN DUSSELDORPSCH- MAATSCHAPPIJ.

Door den verbeterden Waterstand varende de Stoombooten wederom geregeld:

Van Arnhem naar Rotterdam: iederen Zondag, Dingsdag, Donderdag en Vrijdag, des morgens om streeks 9 ure.

Van Arnhem naar Dusseldorp en Mannheim: iederen Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaterdag, des namiddags omstreeks 4 ure.

Nadere inlichtingen te Arnhem bij de Agent W. BALCK.

Rijn-Stoomboot-vaart KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJSCHER DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim, Straatsburg en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, des morgens ten 6 ure, en nog denzelfden avond te Keulen aan te komen.

Aankomst te Arnhem, des avonds omstreeks 6 ure, om nog met den laatsten Spoorlijn naar Utrecht, Amsterdam te kunnen vertrekken.

Nadere inlichtingen te bekomen bij den ondergetekende te Arnhem, of bij de Kantoren van de Algemeene Expeditie Maatschappij (JONKER) met welke Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

Arnhem, 2 September 1846.

H. BUJDE, G. J. Z.

To all Readers of the English language.

By Mr. A. E. C. VAN SOMEREN, Bookseller, are published

THE TWO FIRST NUMBERS OF A

UNIVERSAL MAGAZINE;

CONTAINING

THE BEST ROMANTIC, LITERARY AND HISTORICAL PIECES

FROM THE WHOLE OF THE

PERIODICAL ENGLISH PRESS.

The above named Magazine recommends itself to all who are interested in the English language and literature, being sure of their contentment with the choice and corrections of the pieces, which will be selected from the best English Magazines by Mr. D. BOMHOFF. His Historical pieces and literary communications are alternately placed with romantic stories. The Magazine is published in quarterly numbers, each of four sheets, 80. closely and neatly printed. Its annual price is 6. Every year makes two volumes of 24 sheets each, to which titles and contents are added gratis. It is to be had from all Booksellers of any name. — Contents of the two first numbers: The two bouquets, by ARTHUR DUDLEY. — Mr. DICKENS's new Christmas tale. — The picture, a slight sketch of ALFRED CROWQUILL. — Literary impostors. — Rosalie Clara by G. B. ROYERMAN Esq. — The last days of Riego, by Mrs. KEMER. — JUBA, THA and ABD-EL KADER by EVERARD CLIVE. — DICKENS's Pictures from Italy. — The rifle, by FRANK B. ST. JOHN. — Payment in kind, by PAUL FRENCH. — How an English tailor knows to fix his public attention on his profession and to recommend himself.

Watehoogte te Arnhem.

Den 31 Aug. 2 El 6 Palm O Duim; gew. 30 D. gar. O

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.